

Ірина КОВАЛЬЧУК

здобувачка освітньо-професійної програми

«Державна служба», ЗУНУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та персоналу ЗУНУ

Олександра ОВСЯНЮК-БЕРДАДІНА

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПОТРЕБИ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Сучасний період розвитку України характеризується продовженням реалізації реформи місцевого самоврядування, а також комплексу секторальних змін, націлених на посилення спроможності територіальних громад. Важливим вектором реформ на місцевому рівні виступає модернізація інфраструктури, реалізацію якої здійснюють місцеві органи влади, які координують діяльність усіх господарських структур на їх території, беруть участь у розробці та реалізації економічних та соціальних проєктів, вирішують питання розподілу коштів.

Стан економічної та соціальної сфери та, як наслідок, рівень задоволення соціальних потреб населення територіальних громад демонструють низку проблем. Зокрема, за часи незалежності близько 70 % об'єктів соціальної інфраструктури було передано на баланси міських, сільських та селищних рад. Переважна більшість видатків соціальної сфери також передано на рівень громад. Місцева влада має здійснювати фінансування об'єктів соціальної інфраструктури з місцевих бюджетів. Видатки на розвиток соціальної сфери (охорона здоров'я, освіта, культура, соціальний захист та соціальне забезпечення) традиційно складають переважну частину видатків місцевих бюджетів.

До недавня застосування чинної схеми міжбюджетних трансфертів призвело до ситуації, коли органи місцевого самоврядування фактично були позбавлені можливості самостійно вирішувати власні проблеми та повноцінно управляти соціальною інфраструктурою через відсутність власних коштів. Об'єкти соціальної інфраструктури і сьогодні залишаються залежними від субвенцій. Окрім того більшу частину видатків, що спрямовуються на утримання об'єктів соціальної інфраструктури використовують на виплату заробітної плати як захищеної статті бюджетного фінансування.

Така ситуація вимагає активних дій в сфері оптимізації мережі об'єктів інфраструктури та раціонального їх розміщення в межах новостворених ОТГ. Вкрай актуальним залишається і питання налагодження всієї системи фінансування потреб ОТГ в частині отримання міжбюджетних трансфертів,

фінансування проектів, а також впровадження європейських стандартів щодо надання послуг.

Ключовим фактором успіху у реалізації будь-якої ініціативи у сфері місцевого розвитку – є вміння залучення фінансових ресурсів з усіх доступних джерел, і особливу увагу для розвитку громад заслуговує міжмуніципальне співробітництво та муніципально-приватне партнерство.

На перспективу визначення фінансового потенціалу об'єднаний територіальної громади, важливо враховувати також незадіяні в даний момент у виробничо-господарському обігу такі ресурси, як наявність природних корисних копалин, які на поточний час не використовуються, створення нових підприємницьких структур, розширення сфери послуг населенню та суб'єктам господарювання, однак оцінка фінансових можливостей територіальної громади від використання незадіяних та не досліджених його природних і виробничо-господарських ресурсів повинна базуватися на прогнозованих розрахунках доцільності їх використання на визначений період часу з врахуванням витрат на реалізацію. Розрахунок таких заходів передбачає можливість використання методів оцінки ефективності інвестиційних проектів, пов'язаних із залученням нових джерел формування фінансового потенціалу об'єднаної територіальної громади з урахуванням привабливості та інвестиційних можливостей земель населених пунктів, включення їх в економічний оборот передбачає залучення прямих, інвестицій як на первинному, так і на вторинному ринку. Це можуть бути кошти виручені від продажу земельних ділянок. Тому ринок землі населених пунктів може значно розширити фінансову базу доходів місцевих бюджетів усіх рівнів для подальшого їх спрямування у модернізацію інфраструктурних об'єктів об'єднаної територіальної громади.

Впровадження ефективного використання бюджетного потенціалу земельних ресурсів шляхом збільшення надходження коштів від продажу ділянок комунальної власності, у доходи бюджетів об'єднаних територіальних громад та збільшення податків і зборів від продажу приватних земельних ділянок є актуальною проблемою, яка потребує вирішення на законодавчому рівні держави. Відтак, для забезпечення реалізації проектів інфраструктурного розвитку об'єднаних територіальних громад можуть використовувати різноманітні інструменти фінансування.